

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تک فرزندی

دکتر منصور شیری

آموزش و ارتقای سلامت

معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

سمینار لنجان - پاییز ۱۳۹۳

مقدمه

زندگی ماشینی باعث شده تا زوجها به داشتن تنها یک فرزند در زندگی خود بسنده کنند.

این در حالی است که والدین تک فرزند همواره احساس گناه می‌کنند چون بر این باورند که فرزند آنها در طول زندگی خود احساس تنهایی خواهد کرد.

تک‌فرزندی نیز چون چند فرزندی مزایا و معایبی دارد.

• بهتر است در مورد باورهای معمول در مورد تک فرزندی با دقت بیشتری تامل کرد چرا که اینها اشتباه است:

— صدمه دیده

— از بین رفته

— گستاخ

— برتری طلب

— تنها

— ناتوان در هماهنگی و همگامی

دلایل تک فرزندی

- پایین آمدن موالید
- اشتغال خانم ها
- ترجیحات شخصی
- بکار بستن روش های تنظیم خانواده
- محدودیت مالی
- دلایل روانشناختی
- دلایل جسمی
- استرس در خانواده
- موقعیت های تحصیلی

دلایل تک فرزندی (ادامه) :

- ازدواج در سنین بالا
- ثبات خانواده
- کمبود وقت
- ترس از حاملگی (خصوصا با بالا رفتن سن)
- سن بالا - سن باروری زنان از ۲۲-۲۴ به ۲۵-۲۹ سال رسیده است.
- نازایی ثانویه
- طلاق
- مرگ یکی از فرزندان
- مرگ یکی از والدین

آمارها چه می گویند؟

- در استرالیا:
- در سال ۱۹۸۶ خانم های ۴۰-۴۴ ساله ، ۳۶٪ دو فرزند و ۲۷٪ سه فرزند و ۱۹٪ چهار فرزند یا بیشتر داشتند.
- در سال ۱۹۹۶ ، ۳۸٪ دو فرزند، ۲۵٪ سه فرزند و بیشتر.
- در سال ۲۰۰۶ ، ۳۸٪ دو فرزند، ۲۲٪ سه فرزند و بیشتر.

آمارها چه می گویند؟

در سال ۲۰۱۴:

۱۴ میلیون بچه تک فرزندی در آمریکا وجود داشت که ۲۰٪ جمعیت کودکان آن کشور است در حالی که ۵۰ سال قبل این ۱۰٪ بوده.

آمارها چه می گویند؟

یک سوم ازدواج ها در ایران به تک فرزندی یا بی فرزندی می انجامد.

بر اساس بررسی های به عمل آمده، ۱۴ درصد زوج ها تمایلی به داشتن فرزند ندارند و ۱۹ درصد هم با یک فرزند زندگی می کنند.

در دهه اخیر هر چند شیب فوت در ایران کاهش یافته است اما در عین حال شیب ولادت با کاهش مواجه بوده است.

جامعه ما به سمت کاهش جمعیت به سرعت پیش می رود و اکنون نرخ باروری در کشور ایران ۱.۷ فرزند است.

نرخ ۱.۷ فرزند و کمتر از آن برای کشورهایی که یک زمانی نرخ باروری بالای سه فرزند را تجربه کرده اند به « سقوط جمعیت » تعبیر می شود.

فواید تک فرزندی از جنبه فرزند:

- ۱- تک فرزند به پدر و مادرش بسیار نزدیک می شود و روابط خوبی با آنها پیدا می کند.
- ۲- تک فرزند بهترین های ممکن را دریافت میکند.
- ۳- تک فرزند توجه عادلانه والدین را جلب می کند.
- ۴- تک فرزند مجبور به چالش با سایر فرزندان نیست.
- ۵- تک فرزند مجبور به رقابت با سایر فرزندان برای کسب توجه والدین نیست.
- ۶- تک فرزند با سایر فرزندان مقایسه نمی شود.
- ۷- تک فرزند ممکن است بیشتر مستقل باشد.
- ۸- احساس امنیت و اعتماد به نفس بالا.
- ۹- ممکن است زودتر به بلوغ برسد.
- ۱۰- موفقیت بالاتر در تست های گفتاری
- ۱۱- انگیزه بیشتر برای موفقیت

فواید تک فرزند از جنبه والدین:

آنها قادر هستند برای فرزندانشان امکانات بیشتر فراهم کنند و همچنین بیشتر برای او وقت بگذارند و به او محبت کنند.

مضرات تک فرزندی از جنبه فرزند

۱- تک فرزند احتمالا تنها بزرگ می شود.

۲- تک فرزند کسی را ندارد که با او بزرگ شود.

۳- تک فرزند احتمالا با فشار زیادی از طرف والدین روبرو می شود برای اینکه در فعالیت های مدرسه و سایر فعالیت ها بهتر عمل کند.

۴- والدین تک فرزند تمایل بیشتر برای حمایت زیاد از حد از فرزندشان دارند.

۵- تک فرزند از دخالت های زیادی والدینش خسته می شود.

- ۶- تک فرزند احتمالاً برای پیدا کردن دوست بیشتر دچار مشکل می شود.
- ۷- از تک فرزند احتمالاً در بزرگ سالی انتظار داشتن فرزندان بیشتری می رود که نام خانواده پا بر جا بماند.
- ۸- به تک فرزند ممکن است فشار زیادی وارد آید از این جهت که تنها مراقب والدین سالمند خواهد بود.
- ۹- تک فرزند نمی تواند لذت دایی یا خاله بودن را ببرد
- ۱۰- مخارج مالی تک فرزند ممکن است زیاد باشد.
- ۱۱- محرومیت از رقابت با خواهر و برادر
- ۱۲- حساسیت بیش از حد به ناملایمات

مضرات تک فرزندی از جنبه خانواده:

۱. معمولاً به والدین تک فرزند طبیعی نگاه نمی شود و یا حتی ممکن است صحبت هایی شود که برایشان ناخوشایند است.
۲. خانواده و دوستان ممکن است به آنها فشار بیاورند که بیشتر فرزند بیاورید.
۳. والدین تک فرزند ممکن است از اینکه فرزندشان خواهر یا برادر ندارد احساس گناه کنند.
۴. والدین تک فرزند ممکن است اضطراب این را داشته باشند که فرزندشان پس از مرگ آنها تنها خواهد بود.

برای بچه دار شدن باید از ابعاد زیر آماده بود:

۱- تمایل زن و شوهر هر دو

۲- آمادگی مالی

۳- آمادگی روانی

۴- آمادگی جسمانی